3/2017

Pornaisten kunnantoimiston yhteystiedot:
Kirkkotie 176, PL 21
07170 PORNAINEN
Puh. 019 529 4500 vaihde
Faksi: 019 664 7006

www.pornainen.fi
Sähköposti henkilöille:
etunimi.sukunimi@pornainen.fi
Kunnantoimisto avoinna:
ma-ke 8.00-16.00
to 8.00-18.00
pe 8.00-12.15

Lehden sisältö:

- Kuulumisia kunnasta
  - Teknisen johtajan tilannekatsaus aiheina mm. 3
    - Katuvalot 3
    - Jokikujan rakentaminen 3
    - Urheilukentän huoltorakennuksen kunnostus 4
    - Parkkojan nurmikenttä 4
  - Kiinteistöverotiedot ajan tasalle Pornaisten kunnassa 4
  - Valinnanvapauskokeilu jatkuu ja laajenee 5 - 6
  - Joukkoliikenteestä 6
  - Talous- ja viestintäsuunnittelija esittäytyy 7
  - Kirjanpitäjien vahdinvaihto 8 - 9
  - Päiväkodin jatkot 10
  - Markkinointihenkinen kilpailu 11
- Vapaa-aikatoimi 12 - 13
- Kantele soi kouluilla 14 - 15
- Kirjasto
  - Ämpärikuumetta 16
  - Kirjaston syystiedote 17 - 18
  - Pornainen 100 v. sitten Sanapaltin kuvin 19 - 24
- Musiikkiopisto 25
- SILMU ry 26
- Jätehuoltopalvelu 27
- Mäntsälän kansalaisopisto 28
- Palveluhakemistotiedote, Pornaisten Yrittäjät ry 29
- Pornaisten Pohjoinen Nuorisoseura 29 – 32
- Mustijoesta elävä lohijoki Ry 33 – 35
- Superfoodia Suomesta 36 - 37

Rakennustarkastajalle puhelinpäivystysajat!

Rakennustarkastaja Matti Männikön tavoittaa nykyisin puhelimitse vain tiistaina ja torstaina klo 12.00 – 14.00 puh. 0400 415 083.

Toimistopäivystys Pornaisissa torstaisin klo 16.00 – 18.00.

Muina aikoina yhteys rakennusvalvonnan asiakaspalveluun puh. 040 7109 107.

Kuulumisia kunnasta

Ajankohtaisia asioita

Katuvaloista

Pornaisten kunnan alueella toimimattomasta katuvalaistuksesta tehdään ilmoitus Porvoon Energialle, joka vastaa katuvaloverkon ylläpidosta ja kunnostustoimista. Yksittäisiä lamppuja ei vaihdeta heti, vaan vaihtoja tehdään noin 4-6 viikon sykleissä sekä normaalien huoltotoimien yhteydessä.

Oheinen ilmoituslomake löytyy netistä: https://porvoonenergia.fi/fi/porvoon-sahkoverkko-oy/hairiot-ja-viat/vikailmoitukset/katuvalaistuksen-vikailmoituslomake/ tai puhelimitse 24 h puh. 020 690 144

Parkkojan kevyen liikenteen väylän rakennustyö on valmis

Parkkojalla koululaiset ja muut käyttäjät pääsivät aloittamaan syksyn turvallisemmissa merkeissä Parkkojan liikenteen jättöalueen ja siihen liittyvän 800 metrin kevyen liikenteen väylän turvin. Hanke valmistui ajallaan ja luovutus kevyen liikenteen väylän osalta ELY:lle tapahtui 1.9.2017.

Alueella tehdään vielä pienimuotoisia korjauksia valotolppien perustusten osalta, ELY –urakan osalta katumerkinnät ovat keskeneräisiä, mutta muuten hanke on siis valmis. Kevyen liikenteen väylähankkeita pyritään edistämään myös tulevaisuudessa.

Tonttien kysyntä vilkastumaan päin

Ylijoen alueella on tänä vuonna tonttien alennuskampanjan kautta mennyt kaupaksi tähän mennessä 2 tonttia. Valtuusto käsittelee kampanjan jatkamista 2.10. pidettävässä kokouksessa.

Lisäksi osassa tonteista on niin sanottu valmispaketti –kampanja, jossa pääsee muuttamaan valmiiseen kotiin. www.meidanpornainen.fi sivustoilta saa tästä asiasta lisätietoja.

Jokikujan rakentaminen on alkamassa

Keskusta-alueella huoltoaseman viereen aloitetaan rakentamaan Jokikujaa, joka on asemakaavan mukainen katu. Katusuunnitelma on valmistunut tänä vuonna ja urakoitsija on valittu hankkeeseen.

Jokikujan varteen ollaan rakentamassa asuinrakennuksia ja huoltoaseman nykyinen liittymä siirtyy Jokikujan puolelle.

Hanke valmistuu vuoden loppuun mennessä. Pinnoite ja muita töitä saattaa jäädä vuodelle 2018.

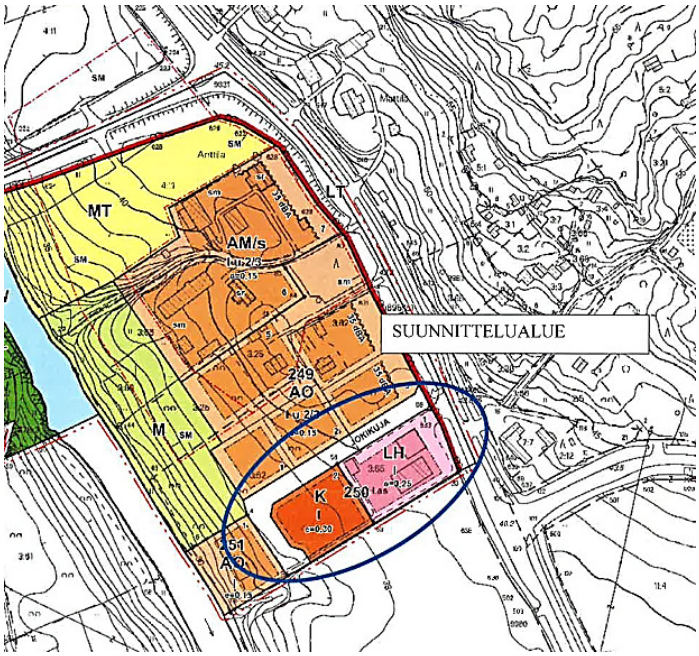

Urheilukentän huoltorakennuksen remontti

Huoltorakennuksen pintaremonttia tehdään talkoovoimin. Kunta ja talkooväki ovat sopineet työnjaosta, jossa kunta hankkii tarvittavat materiaalit ja talkooväki vastaa urheilukentän huoltorakennuksen ehostamisesta.

Työn on tarkoitus valmistua tänä vuonna. Tavoitteena kevyessä pintaremontissa on saada rakennukselle kuntoarvion mukainen 10-15 vuoden lisäaika.

Parkkojan nurmikentän kunnostaminen

Parkkojan nurmikentällä tehtiin kesän aikana pohjarakenteen kunnostamista. Sääolosuhteista johtuen kasvuunlähtö ei ole sujunut odotetulla tavalla. Vaikka kasteluvettä onkin tänä vuonna riittänyt, nurmi ei ole itänyt ja lähtenyt kasvuun odotetulla tavalla.

Syksyn aikana tehdään myös paikkokylvöjä, lannoitusta ja pystyleikkausta nurmen kasvuun lähdön varmistamiseksi ja keväällä tilannetta katselmoidaan uudelleen. Kentän leikkaamista ja hoitoa jatketaan kuitenkin sitkeästi hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Talousarvion valmistelut

Investointien ja ensi vuoden käyttötalouden osalta valmistelut ovat menossa. Kunnanvaltuusto hyväksyy ensi vuoden talousarvion joulukuussa. Tekninen toimi valmistelee investointiosan tehtyjen esitysten ja tarpeiden osalta.

Tiedottaa
Mikko Autere
tekninen johtaja

Kiinteistöverotiedot ajan tasalle Pornaisten kunnassa

Pornaisten kunta on tehnyt päätöksen selvittää kunnan alueen kiinteistöjen kiinteistöverotietojen oikeellisuuden. Selvityksen teettää kuntien yhteinen rakennusvalvonta myös Askolan ja Pukkilan osalta.

Rakennusvalvonta käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa, mm. verottajan ja rakennusvalvonnan rekistereitä sekä ilmakuvista saatavia tietoja.

Tähän esiselvitykseen liittyy myös maastokatselmuksia kiinteistöillä. Tätä varten jokaisesta kunnasta valitaan erityinen kohdealue, josta päätetään myöhemmin, samoin kuin projektin jatkamisesta.

Lopullinen tavoite on joka tapauksessa se, että Pornaisten kiinteistötiedot ovat ajan tasalla. Oikeiden ja ajantasaisten tietojen toimittamisesta vastaa kuitenkin aina kiinteistönomistaja.

Hannu Haukkasalo
kunnanjohtaja

Valinnanvapauskokeilu jatkuu ja laajenee Keski-Uudellamaalla

Keski-Uudenmaan valinnanvapauskokeilussa kokeillaan kolmea kokonaisuutta: vastaanottopalvelujen valinnanvapautta, paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden henkilökohtaista budjettia ja suun terveydenhuollon valinnanvapautta.
Kokeilussa ovat mukana Hyvinkää, Tuusula, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä ja Pornainen (Mustijoen perusturva). Valinnanvapauskokeilu kestää vuoden 2018 loppuun.

Kokeilussa kerätään laajasti tietoa ja kokemuksia valinnanvapauden toiminnasta ja tuloksista. Kokeilusta saatavilla kokemuksilla tulee olemaan vaikutusta valinnanvapauslainsäädäntöön ja tuleviin sote-uudistuksiin yleisemminkin.

Vastaanottopalvelujen valinnanvapaus

Käytännössä valinnanvapauskokeilu tarkoittaa Keski-Uudenmaan kuntalaisille sitä, että yleislääkäri- ja hoitajatasoisten vastaanottopalvelujen valinta avattiin ja kuntalainen voi kokeiluun hyväksyttyjen palveluntuottajien joukosta valita halutessaan yksityisen palveluntuottajan toimipisteen, jossa asioi. Valinnanvapauskokeiluun osallistuminen on vapaaehtoista. Palveluntuottajaa voi vaihtaa kuuden kuukauden kuluttua valinnasta.

Vastaanottopalveluihin kuuluvat yleislääkäri- ja terveyden- tai sairaanhoitajatasoiset palvelut, kiirevastaanotot ja yleislääkäritasoiset kuvantamis- ja laboratoriopalvelut.

Vaihtoja on tähän mennessä tehty Keski-Uudellamaalla yli 3000. Yleisimpiä vaihdon syitä ovat olleet lääkäriaikojen saatavuus, sijainti, hoidon laatu ja työterveyshuollon sama sijainti.
Joissakin paikoissa innokkuutta vaihtoon heikentää palveluntuottajien puuttuminen läheltä kotia.

Yleisesti ihmisiä kiinnostaa valinnanvapauskokeiluissa mahdollisuus yksilölliseen tai kokonaisvaltaiseen hoitoon, asioinnin vaivattomuus, hoidon tai palvelun monipuolisuus ja laajuus sekä mahdollisuus saada neuvontaa. Asiakkaita kiinnostavat myös palveluntuottajien aukioloajat ja palvelujen saaminen entistä edullisemmin.

Henkilökohtainen budjetti

Henkilökohtaista budjettia kokeillaan kunnan asiakasohjaajien avustuksella niille henkilöille, joilla palvelujen tarve on suuri. Henkilöt valitaan kokeiluun mukaan kunnan toimesta ja aluksi kokeiluun pyydettävä joukko on pieni, jotta kokeilu olisi heille tarkoituksenmukainen. Kunnat ovat valinneet kuntakohtaiset asiakasryhmät.

Mukana tulee olemaan asiakkaita mm. kotihoidosta, mielenterveys- ja päihdepuolelta ja vammaispalveluista. Kokeiluun mukaan valittavat henkilöt saavat vaikuttaa itse siihen, kuka heidän palvelunsa järjestää ja mitä palveluita he kokevat itselleen tarpeellisiksi. Henkilökohtaisen budjetin kokeilu alkaa syksyllä 2017.

Kokeilu laajenee suun terveydenhuoltoon
Keski-Uusimaa sai ainoana Suomessa käynnissä olevista valinnanvapauskokeiluista rahoitusta sosiaali- ja terveysministeriöltä kokeilun laajentamiseen suun terveydenhuoltoon.

Kokeilun tavoitteena on suun terveydenhuollon palveluiden tuottaminen nykyistä asiakaslähtöisemmin, laadukkaammin, tehokkaammin sekä paremmalla vaikuttavuudella valinnanvapautta toteuttaen. Asiakkaat pääsevät tekemään ensimmäisiä valintoja alustavan aikataulun mukaan marraskuun aikana.
Suun terveydenhuollon kokeilussa asiakkaille tarjotaan mahdollisimman laajasti tietoa valinnan tueksi, kuten palvelujen saatavuus, hoidon laatu ja käyttäjien palautteet, palveluntuottajan perustietojen ja sijainnin lisäksi.

Valinnan voi tehdä netissä tai palveluntuottajan luona

Valinnan voi myös käydä tekemässä kunnan palvelupisteissä, terveyskeskuksien potilastoimistoissa tai yksityisten palveluntuottajien toimipisteissä, jolloin mukaan tarvitsee henkilötodistuksen. Valinnan tekemiseen netissä kuntalainen tarvitsee pankkitunnukset tai mobiilivarmenteen.

Asiakkaan esitteitä valinnanvapauskokeilusta on toimitettu terveyskeskuksiin, kirjastoihin ja apteekkeihin.
Netistä löydät meidät facebookista ja twitteristä nimellä Keski-Uudenmaan sote.
Lisätietoa ja linkki valintaportaaliin löytyy osoitteesta www.keski-uudenmaansote.fi

Terhi Sandberg
Keski-Uudenmaan valinnanvapauskokeilun viestintävastaava

JOUKKOLIIKENTEESTÄ

Yhdistelmä Pornaisten talviliikenteen 10.8.2017 – 2.6.2018 aikatauluista löytyy kotisivuilta Liikenne/joukkoliikenne –palkin alta. Aikataulukoosteen lopussa on tietoa myös lipputuotteista.
https://www.pornainen.fi/liikenne/

Kunnanhallitus päätti keväällä kansalaisaloitteen pohjalta hankkia Pornaisten ja Järvenpään välille lisävuoroja, joista osa ajettiin 19.6. – 13.8.2017 välisenä aikana maanantaista perjantaihin siten, että aamulla Pornaisista ja iltapäivällä Helsingistä tultaessa oli yhteys R-junalle. Liikennöitsijältä saadun tiedon mukaan ko. aikana matkustajia oli yhteensä 146, keskimäärin 3,7/päivä.

Lisäksi kunta päätti hankkia 19.6. – 31.12.2017 väliselle ajalle maanantai – perjantai iltavuoron, mikä liikennöi Järvenpäästä klo 18.15 Jokimäkeen. Tällä vuorolla on ollut kesäaikana yhteensä 21 matkustajaa, keskimäärin 0,5 matkustajaa/päivä. 14.8.2017 alkaen matkustajamäärä on ollut keskimäärin 1,2/päivä.

Molemmat ovat määräaikaisia kunnan yksin kustantamia vuoroja. Lisävuorojen kustannus tältä vuodelta on yhteensä 12 000 euroa. Kyseisten vuorojen osalta ei ensi vuodelle ole vielä päätöksiä.

Talous- ja viestintäsuunnittelija Pornaisten kuntaan

Hille Vihertie esittäytyy:

Hei, olen kunnan uusi talous- ja viestintäsuunnittelija Hille Vihertie. Asun Tuusulassa Riihikalliossa lintubongari-mieheni kanssa ja vapaa-aika meneekin paljolti luonnossa liikkuen linturetkillä. Minulla on kolme aikuista lasta ja yksi lapsenlapsi, 5-vuotias Mikael, mummin silmäterä!

Olen työskennellyt kunta-alalla viisitoista vuotta, sitä ennen työskentelin yksityisellä sektorilla pääkassanhoitajana ja kassapäällikkönä. Koulutukseltani olen kauppatieteiden kandidaatti Vaasan yliopistosta ja yo-laskentamerkonomi, työn ohessa suoritin johtamisen erikoisammattitutkinnon vuonna 2008.

Työskentelin Tuusulan kunnan palveluksessa talouden ja hallinnon tehtävissä ennen siirtymistäni Pornaisten kunnan palvelukseen.

Tutustuttuani nyt pari kuukautta Pornaisten kuntaan, henkilökuntaan ja talouteen, voin sanoa, että olen ollut positiivisesti yllättynyt miten vireä kunta on ja asiat hyvin hoidettu. Olen saanut vaikutelman, että kunnassa tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan ja näin viedään kehitystä eteenpäin kuntalaisten hyväksi.

Asukasluvun kasvattamiseksi tehdään pitkäjänteistä työtä ja tonttien myynnin markkinointikampanja on hyvä esimerkki tästä. Kunnan taloushallintoa on lähdetty kehittämään ja nykyaikaistamaan järjestelmien uusimisella (mm. osto- ja myyntilaskujen sähköinen kierrätys ja palkkahallinnon järjestelmän muutos) ja nämä projektit kestävät ensi kevääseen asti, jolloin päivitetään vielä kirjanpitojärjestelmä.

Aurinkoista syksyä toivotellen!

Hille Vihertie
Talous- ja viestintäsuunnittelija
p. 040 174 5055, hille.vihertie@pornainen.fi

Kirjanpitäjien vahdinvaihto

Pornaisten kunnan pitkäaikainen kirjanpitäjä **Katja Kähkönen** on siirtynyt muihin tehtäviin 30.6.2017 alkaen.

Haikeita jäähyväisiä vietettiin, halattiin, muistamisia jaettiin ja taisipa siinä vähän silmäkulmakin kostua..

Toivotamme Katjalle onnea ja menestystä uusissa haasteissa Lahden suunnalla! Toivottavasti lahjapuu lähti hyvin kasvamaan, ainakin sääolosuhteet ovat olleet otolliset tänä kesänä!

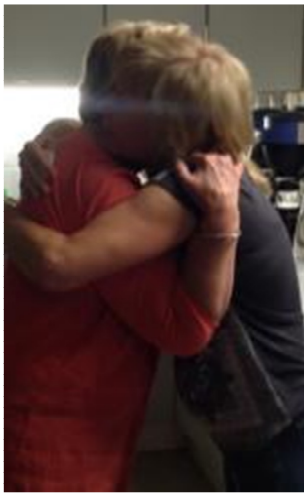

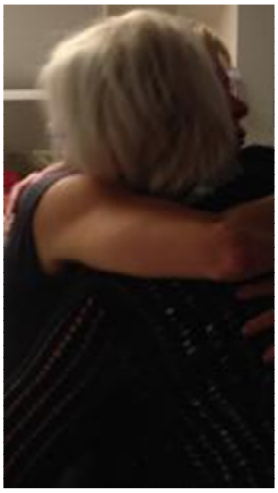

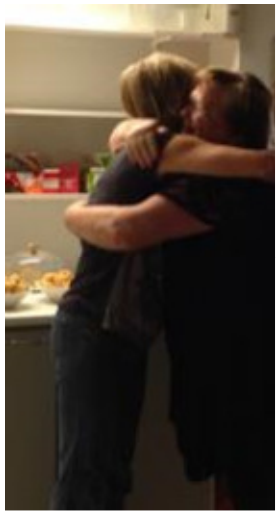

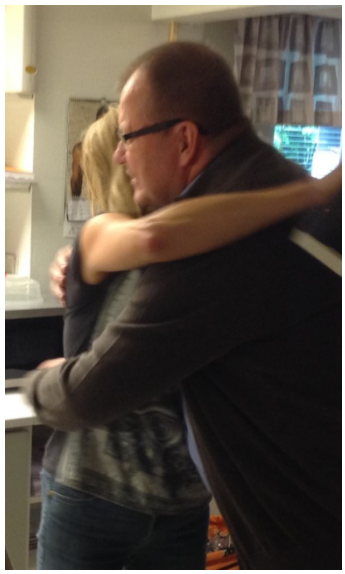

Pornaisten kunnan uusi kirjanpitäjä Aila Villanen esittäytyy:

Olen 23-vuotias nuori, koko ikäni Pornaisissa asunut nainen. Aloitin työssä Pornaisten kunnantalolla elokuussa 2017 kirjanpitäjänä.

Olen jo ammattikoulun ensimmäisistä kirjanpitotunneista lähtien pitänyt kirjanpidosta, joten haaveilin siitä jo silloin. Se ei kuitenkaan aina ollut selkeä työtavoite elämässä, vaan sain vahvistuksen eräänä päivänä kassalla miettiessäni tulevaa ammattia.

Olin keväällä koulun kautta harjoittelussa kunnantalolla kirjanpitäjä Katjan opissa. Tämän jälkeen pääsin kesäkuussa uudelleen töihin kirjanpidon oppiin ja hain avoinna olevaa kirjanpitäjän paikkaa. Työt pääsin aloittamaan kesälomien jälkeen.

Olen opiskellut Sipoon Keudassa ja Laurea-ammattikorkeakoulussa liiketaloutta aloittaen 2011 ja päättäen 2017. Ennen ammattikoulua kävin vuoden verran lukiota, mutta pian huomasin että se ei ollut minun juttuni. Vaihdoin ensimmäisen lukiovuoden jälkeen ammattikouluun. Opiskelujen aikana sain elämäni ensimmäisen työpaikan kaupan kassalta. Siellä ehdin olla töissä melkein 5 vuotta.

Pidän paljon musiikista ja olenkin soittanut pianoa lapsesta lähtien. Matkan varrella vierelle on tullut muitakin soittimia kuten kitara, mutta muiden soittimien taidot eivät ole ihan huippuluokkaa. Musiikin ohella pidän lenkkeilystä ja nautin olostani rauhallisen luonnon keskellä. Sen lisäksi uiminen on mahtavaa ja se on ehkä jopa lempiliikuntalajini. Kesä on lempivuodenaikani lämmön, uimisen ja luonnon kauneuden takia. Talvestakin osaan kuitenkin nauttia joulun, lumen ja pirteän pakkasen avulla.

Rakastan eläimiä ja meillä onkin tällä hetkellä 2 kissaa. Koirakin oli reilu 12 vuotta vierellämme. Karvatassut rules! Pidän myös hyvin paljon ulkomailla matkustelusta ja unelmana olisikin elämän aikana ehtiä käymään monissa eri maissa. Etelän rantalomat ovat matkakohteista suosikkejani.

Tällä hetkellä asun vielä vanhemmillani, perheeseeni kuuluu lemmikkien lisäksi äiti ja isä sekä pikkusisko.
Olen tuore morsian, joka suunnittelee tulevaisuuttaan sulhasensa kanssa, yhdessä yhteiseen elämään säästäen.

Päiväkodin jatkot alle kouluikäisten lasten vanhemmille

Alustus aiheesta, jonka jälkeen yhteistä keskustelua.
Osallistuminen ja lastenhoito maksutonta, tarjolla pientä purtavaa.
Ilmoitathan lastenhoidon tarpeesta viimeistään edellisenä päivänä.

Suojele, salli, mahdollista – aikuisena lapsen mediamaailmassa

Perhetoiminnan koordinaattori Kari Koponen, MLL:n Uudenmaan piiri

TIISTAINA 5.9. klo 17-19 Kaunismäen päiväkoti, Mäntsälä
TORSTAINA 21.9. klo 17-19 Linnunlaulun päiväkoti, Pornainen

Riittävän hyvä vanhemmuus

Diakoni Timo Naapuri, Mäntsälän seurakunta

TIISTAINA 26.9. klo 17-19 Hyökänummen päiväkoti, Mäntsälä
TORSTAINA 5.10. klo 17-19 Linnunlaulun päiväkoti, Pornainen

Lapsen kaverisuhteiden tukeminen

Psykologi Riina von Schantz, Mäntsälän kunta

TIISTAINA 14.11. klo 17-19 Kaunismäen päiväkoti, Mäntsälä

Tervetuloa mukaan!

Lisätietoja ja ilmoitus lastenhoidon tarpeesta:
MLL:n Uudenmaan piirin perhetoiminnan koordinaattori Tanja Aakko
p. 044 2810 709, tanja.aakko@mll.fi

MLL MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON *Uudenmaan piiri*

PORNAISTEN KUNTA

Mäntsälä

Porvoon ja lähikuntien markkinointihenkinen kilpailu:

KILBAILU

Tervetuloa kilbailemaan!

Osallistu ilmaiseksi ja voita upeita palkintoja!

Onnea kilbailuun!

Vastausaika: 30.8. - 1.12.2017

Kilpailuun pääset tästä linkistä: www.kilbailu.fi/porvoo

Kilbailussa mukana:

Vapaa-aikatoimi

VIIKOITTAINEN TOIMINTA SYKSY 2017

LAPSET JA NUORET

HarrasteSähly 7-12 vuotiaille lauantaisin klo 18.00-19.00 alkaen 26.8. Yhtenäiskoulun liikuntasali, ohjaaja Toni Tojkander. Toiminta on ilmaista. Lisätiedot liikunnanohjaaja.

Kivakerho Parkkojalla keskiviikkoisin klo 14-15.30 alkaen 4.10. Kerho on tarkoitettu 1.-3.luokkalaisille.

Kivakerho Ponulla 1.-3. luokkalaisille torstaisin klo 14.30-16.00 2.10. alkaen. Toiminta on ilmaista. Lisätiedot vapaa-aikaohjaajalta.

Ohjaamon ja Mediapaja brunssit Ponulla torstaisin klo 11-13 alkaen 14.9. Tervetulleita ovat kaikki alle 30-vuotiaat pornaislaiset. Tarjolla ruokaa, juomaa ja vaihtuva teema liittyen opiskeluun tai työnhakuun. Teemat ilmoitetaan Pornaisten Ohjaamon Facebook-sivuilla ennen Brunsseja. Lisätiedot etsivä nuorisotyöntekijä.

OHJATTU LIIKUNTA

Erityisliikunta Yhtenäiskoulun liikuntasalissa maanantaisin klo 16.30-17.30 alkaen 4.9. Tunnilla liikutaan monipuolisesti pelaillen ja leikkien erilaisia välineitä hyödyksi käyttäen.

Vesijumppa / uintiretki, Porvoon uimahalli, klo 12.30 Halkian Pihlajamäki, n. 12.45 Kunnantalo 14.00-15.00 Ohjattu vesijumppa. Päivämäärät: 29.8., 12.9., 26.9., 10.10., 24.10., 7.11., 21.11. Osallistumismaksu 10€ kerätään käteismaksulla bussissa.

Senioritanssit keskiviikkoisin 6.9. alkaen klo 10.00-11.30 Kuusistolla. Järjestää Pornaisten nuorisoseura. Ohjaaja Maarit Linna. Osallistumismaksu 2€/krt tai 3€/pari.

Eläkeläisten ohjattu kuntosalitunti Yhtenäiskoulun kuntosalissa keskiviikkoisin klo 11.20-12.10 (ryhmä1) ja 12.10-13.00 (ryhmä 2) alkaen 6.9.

Aikuisten kuntojumpat Parkkojan koulun liikuntasalissa maanantaisin klo 19.00-20.00 alkaen 4.9. ja Mika Waltarin koululla keskiviikkoisin klo 19-20.00 alkaen 6.9**.** Tunnilla hyödynnetään erilaisia ryhmäliikuntamuotoja yleisen jaksamisen ja lihaskunnon kehittämiseksi. Hinta 30€/kausi tai 2e/krt.

Toiminnallinen harjoittelu Yhtenäiskoulun liikuntasali torstaisin, 7.9. alkaen klo 15.30-16.15. 45 minuutin aikana harjoitetaan lihaskuntoa, koordinaatiota ja hapenottokykyä erilaisia välineitä hyödyksi käyttäen.

Kehonhuolto ja venyttely torstaisin 16.15-17.00 alkaen 7.9.Yhtenäiskoulun liikuntasali. 45 minuutin aikana keskitytään kehon ja mielen huoltamiseen venyttelyn ja muiden liikkuvuusharjoitteiden avulla.

Ikääntyneiden omatoiminen kuntosali Yhtenäiskoulun kuntosalissa perjantaisin klo 14.30-15.30 alkaen 8.9.

Aloittelijoiden kuntosali tiistaisin, 5.9. alkaen klo 13.00-14.00, Yhtenäiskoulun kuntosali. Matalan kynnyksen kuntosaliryhmä, jossa tutustutaan kuntosalilaitteisiin ohjatun harjoittelun kautta. Tule rohkeasti kokeilemaan!

Aikuisten Lajikokeilut tiistaisin klo 18.00-19.30 alkaen 5.9. Paikka vaihtelee. Lajikokeilut vievät sinut tutustumaan erilaisten lajien pariin. Syksyn aikana 10 krt. Kurssimaksu 15€/hlö. **Lajit:** YLEISURHEILU, KUNTOSALIHARJOITTELU, CROSFIT, JUOKSUKOULU, JALKAPALLO, SALIBANDY, KUNTONYRKKEILY, PILATES, FOAM ROLLER**. Sitovat ilmoittautumiset oheisesta linkistä https://goo.gl/forms/I1lXxtJVAbw1ramH3**

Ilmoittautumiset Osallistuminen toimintaan edellyttää ilmoittautumista vain niiden toimintojen kohdalta, joissa ilmoittautumisen tarve on erikseen mainittu.

YHTEYSTIEDOT

Vapaa-aikasihteeri Minna Pudas 0400 937 704

Vapaa-aikaohjaaja Anne Partanen 040 174 5066

Liikunnanohjaaja Juuso Hyttinen 040 174 5031

Etsivä nuorisotyöntekijä Jennika Tuomola 040 174 5069

Työpajaohjaaja Simo Tynkkynen 040 174 5019

sähköpostit muotoa etu.sukunimi(at)pornainen.fi

(kuvat Pertti Runolinna)

PORNAINEN

OHJAAMO

KESKI-UUSIMAA

OHJAAMO

Kunnantoimisto, Kirkkotie176, 07171 Pornainen (takaovi)

MA-KE 9-15, TO 9-17, PE 9-12

Facebook: Ohjaamo Pornainen

Facebook: Jennika Etsivä

PONU aukioloajat alk.4.9.

MA-TI	18 – 21
TO (junnut)	16 – 19
PE - LA	18 – 22

(Koskitie 2, aukioloaikoina puh. 040 174 5073)

Kantele soi kouluilla

Kantele soi eskarista ysiin Pornaisissa Suomi 100 -juhlavuonna

Pornainen on runsaan 5000 asukkaan luonnonkaunis kunta Uudellamaalla. Helsinkiin on matkaa noin 50 kilometriä. Kunta on polveilevista pelloistaan, koskistaan ja elävistä kylistään tunnettua rauhallista maaseutua, jonka maisemissa ovat viettäneet kesiään monet tunnetut kulttuurihenkilöt kuten **Juhani Aho, Mika Waltari ja Regina Linnanheimo.**

Itselläni on suuri ilo toimia musiikinopettajana jo 25. vuotta Pornaisten Yhtenäiskoulussa ja tässä vireässä kunnassa, jossa kansanmusiikin harrastamisen taso on pyramidinomaisesti sekä laaja että korkea. Pornaisten kanteleinnostuksen äiti on Mika Waltarin koulun esiluokanopettaja **Tuula Olkanen**, joka on taustaltaan myös musiikkileikkikoulunopettaja. Tuula on kanteleensoiton tulisielu, jolla on armoitettu ideoinnin ja innostamisen lahja.

Kun Pornaisten opettajat työstivät vuoden 2016 uutta peruskoulun opetussuunnitelmaa, päätettiin musiikin ops-työryhmässä ottaa erityisesti pienkantele yhdeksi välineeksi valtakunnallisen opsin tavoitteiden toteuttamisessa.

Todettiin, että pienkanteleiden avulla voidaan toteuttaa uuden opsin vaativiltakin tuntuvia improvisaation ja luovan musisoinnin tavoitteita.
Koulun musiikinopetuksessa improvisoinnin haasteina tuntuvat olevan musiikin vähäinen tuntimäärä, oppilaiden eritasoinen soittotaito sekä myös opettajien vaihteleva tottumus improvisaation käytössä opetuksessa. Kanteleen sointi on taianomainen, lumoava, sisäiseen kuuntelemiseen ja kokeilemiseen kutsuva. Kanteleitten myötä tutustutaan tietysti myös mitä luontevimmin suomalaiseen kulttuuriperintöön soittaen, laulaen ja loruillen.

Musiikin ops-työryhmä kutsui MuT, kantelisti **Arja Kastisen** mukaan pohtimaan vuosiluokittain etenevää luovan musisoinnin opetusta kanteleella. Arja ja Tuula toteuttivat opettajan työtä tukevan opaskirjan ja liite-CD:n. Levy on mainio oppilaan mielikuvitusta ruokkiva apuväline, joka sisältää omaan improvisointiin rohkaisevia digitaalisia taustaäänimaisemia. Nämä sopivat kaikenikäisille lapsista aikuisiin niin aiheittensa kuin sisältönsä puolesta. Opaskirja ja CD julkaistiin syyskuussa 2016, ja ne ovat kaikkien asiasta kiinnostuneiden koulujen ja harrastajien hankittavissa.

Pornaisten koulujen musiikkia opettavat opettajat ovat kokoontuneet vuosien 2015-2017 aikana useita kertoja niin Veso-koulutuksena kuin vapaamuotoisestikin opiskelemaan pienryhmissä kanteleensoittoa Arja Kastisen ja Tuula Olkasen johdolla. Kouluille on hankittu lisää erilaisia pienkanteleita, kuten 11- ja 11+4 -kielisiä soittimia.

Pornaisten kantelehankkeesta tuli yhä yhteisöllisempi kuntalaisten parissa, kun Pornaisissa toimiva Mäntsälän kansalaisopisto otti opetusohjelmaansa kanteleensoiton syksyllä 2016. Opettajana kansalaisopiston puolella toimii Pornaisista lähtöisin oleva kanteleensoitonopettaja **Eeva-Kaisa Kohonen**. Eeva-Kaisa on itse kasvanut Pornaisten kantelebuumin alkuvaiheessa. Hän on lähtöisin Laukkosken kylästä, jonka nuorisoseuran parissa syntyi valtakunnallista tunnustusta saavuttanut kanteleyhtye Brelo.

Merkittävä tekijä Laukkosken nuorisoseuran kanteleharrastuksen tasokkuudessa on ollut yhteistyö Sibelius-Akatemian kansanmusiikin osaston opiskelijoiden kanssa. Erityisesti kantelisti **Vilma Timonen** on toiminut pitkäjänteisesti opettajana Pornaisissa.

Brelo oli Kanteleliiton valitsema Vuoden Kanteleyhtye 2005, saavutti valtakunnallisissa kanteleyhtyekilpailussa sarjassaan 1. sijan ja oli myös Kaustisen kansanmusiikkijuhlien Juhlayhtye 2006. Brelo julkaisi kolme CD:tä. Paikallinen aikuisten kanteleyhtye puolestaan voitti oman sarjansa yhtyekilpailussa vuonna 2013.

Pornaisten kanteleosaamisen huippua ovat lisäksi Eeva-Kaisan tavoin Brelossa soittaneet ja alan ammattilaisiksi päätyneet **Essi Muikku** ja **Valtteri Lehto**, jotka nykyisin toimivat yhtyeissä Okra Playground ja Hohka. Eeva-Kaisan tämänhetkinen yhtye on Erkki ja Tytöt. Okra Playground sai kunnian olla maailmanlaajuisen Womex-festivaalin 2016 Show Case -esiintyjä. Hohka voitti kansanmusiikin Pohjoismaiden pelimannimestaruuden 2011.

Monet paikkakuntalaiset ovat kokeneet, että kanteleharrastus kunnassa on yhteisöllisyyttä tukeva ja kasvattava voimavara. Yhteisöllisyyden voima on sen vahva elämyksellisyys. Pornaisissa musiikillista yhteisöllisyyttä ovat kannatelleet koulut ja kodit, nuorisoseura, kansalaisopisto ja Porvoonseudun musiikkiopisto.

Itse voin pienkanteleitten pedagogisesta käytöstä innostuneena kannustaa muitakin kollegoja tarttumaan kanteleeseen – niin omaksi iloksi kuin hienona välineenä luovan musisoinnin maailmaan!

Teksti: Minna Vihko
Kuva: Tuula Olkanen

Kirjasto

Ämpärikuumetta Pornaisissa!

16.8 oli Pornaisissa virallinen ämpäripäivä. Kirjastossa jaettiin viidellekymmenelle ensimmäiselle kävijälle ämpäri, joista kymmenen ensimmäistä sisälsi yllätyksen (kärpäslätkä ja kirjaston logolla varustettu kynä sekä viivain).

Jo ennen kello kymmentä oli kirjaston ovella suurta urheilujuhlan tuntua: ämpäreitä jonotettiin maltillisesti ja samalla juteltiin mukavia.

Ämpäripäivä (vai pitäisikö sanoa ämpäritunnit, koska ämpärit loppuivat kahden tunnin jälkeen) sai alkunsa siitä, että kirjasto halusi tuoda itseään esille ”sissimarkkinoinnin” keinoin. Keväällä Pornaisissa vierailulla olleille bulgarialaisille kirjastoihmisille luennoitiin erilasista markkinoinnin keinoista ja luennolla oli ämpäri mukana tehostamassa luentoja ja samalla vieraille kerrottiin suomalaisten innosta jonottaa ämpäreitä ja näytettiin kuvia erilaisista ämpärijonoista. Ja pitihän teoria muuttaa käytännöksi, siksi järjestimme ämpäripäivän.

Kirjasto sai asian tiimoilta todella paljon positiivista huomiota, itse ämpäripäivänä paikalla oli jonottajien lisäksi kaksi lehdistön edustajaa sekä toimittaja paikallisradiosta. Lehdissä oli aiheesta juttua ennen ja jälkeen tapahtuman. Siitä twiitattiin todella paljon ja uskaltaisin väittää, että mainos ämpäritempauksesta kirjaston Facebookissa oli historiamme kommentoiduin sekä jaetuin juttu.
Energy Nrj soitti Pornaisiin ja kyseli ämpäritempauksesta, jutun voit kuunnella tämän linkin kautta:
http://nrj.fi/podcast/paikallispuhelu-tyrnavakuhmoinenutajarvipornainen-rautalampi/

Kiitos kaikille tempaukseen osallistuneille!
Marianne Lindblad

Kirjaston tädit ovat joskus saaneet Naperon ryhmäperhepäiväkodilta piirroksen ja teettäneet siitä mukit.

Nyt kirjaston keittiössä juodaan kahvia näin herttaisista mukeista. Tunnistavatkohan pienet taiteilijat vielä omien kättensä jälkiä☺

Pornaisten kirjasto juhlii satavuotiasta Suomea tarjoamalla kuntalaisille yhteistyössä Porvoonseudun musiikkiopiston kanssa soiva kirjasto –iltoja. Kirjasto järjestää myös itsenäisyyspäivän etkot, emmekä ole unohtaneet jo perinteeksi muodostunutta joululaulujen yhteislauluhetkeä.

Tervetuloa kirjastoon!

Esikoululaisten kirjastostipendit

(kesäkuun lehdestä puuttuneet)

Mika Waltarin koulun esiluokan v. 2016-17 kirjastipendit saivat:
Meri Mäntyniemi
Jasper Niemikorpi

Onnea voittajille näin jälkikäteen!

****

Kirjaston syystiedote

SYYSKUU
1.9. – 29.9.
Sari Teräväisen valokuvanäyttely Pellavasalissa
Kuvia Tshernobylistä

27.9. keskiviikko
Tarinakaraoke Pellavasalissa klo 18.00 – 20.00
Tarinakaraoke on kahdeksan Itä-Uudenmaan kirjaston hanke, jossa kokoonnutaan muistelemaan ja tarinoimaan itsenäisen Suomen menneiden vuosikymmenten tapahtumista. Pornaisissa tarinakaraoken aiheena on **siirtokarjalaisten tulo Pornaisiin**. Tervetuloa sekä tarinoimaan, että kuuntelemaan!

LOKAKUU
2.10. maanantai
Soivat kirjastot – Porvoonseudun musiikkiopiston konsertti kirjaston lehtisalissa klo 18.00. Hannu Lehtonen, laulu ja Kimmo Leppälä kvartetti.
Syysserenadi

2.10. – 28.12.
Vuosien 1917 – 1918 muisto Pornaisissa. Suomi 100 vuotta –juhlanäyttely. Pellavasalissa.

3.10. tiistai
Vuosien 1917 – 1918 muisto Pornaisissa – näyttelyn **avajaisluento** Pellavasalissa klo 18.00.
Luennolla keskitytään erityisesti Pornaisten suojeluskuntaa perustamassa olleeseen ylioppilaaseen, Felix Seppälään sekä Pornaisten punakaartia perustamassa olleeseen kivityömieheen, Väinö Soiniin. Käydään läpi myös muita pornaislaisia koskettaneita muistoja sekä taustoitetaan ajankohdan tapahtumia. Luento on osa Vuosien 1917 ja 1918 muisto Pornaisissa- näyttelyä ja se kuuluu osana Suomi100-ohjelmaan. **Luennoitsijana näyttelyn kokoaja, FM Mari Högman.** Maksuttoman luennon järjestää Mäntsälän kansalaisopisto. Ilmoittautumiset Mäntsälän kansalaisopistoon.

9.10. maanantai
Porvoonseudun musiikkiopiston oppilaskonsertti lehtisalissa klo 18.00.

10.10. tiistai
Satutunti Pellavasalissa klo 18.15 – 18.45. Marja-Leena Kaskinen.

28.10. lauantai
Valobotti-paja Mika Waltari-huoneessa.
Tervetuloa Käsityökoulu Robotin työpajaan rakentamaan oma **valo-ohjattava robotti**, joka menee päälle kun siihen osoittaa taskulampulla. Työpajassa tutustutaan yksinkertaisen rakentamisen kautta virtapiiriin ja elektroniikkaan, eikä aikaisempaa kokemusta tarvita. Paja *soveltuu kaikille yli 4-vuotiaille* yhdessä aikuisten kanssa. Robotin rakentaminen kestää noin tunnin ja sen saa lähtiessään mukaansa. **Työpajat alkavat tasatunnein 10.00, 11.00 ja 12.00**. Pajoihin on ennakkoilmoittautuminen, mutta mukaan pääsee paikan päälläkin, jos on tilaa. Ilmoittautumiset sähköpostilla kirjasto@pornainen.fi, kerro samalla mihin aikaan olet tulossa.

28.10. lauantai
Retki Helsingin kirjamessuille. Yhteiskuljetus Myrskylästä ja Pukkilasta. Lähtö Pornaisista klo 9.05 ja paluumatka Helsingistä klo 14.00. Matkan hinta 10,00 €, messulipun hinta omakustanteinen.
Ilmoittautuminen ja maksu kirjastoon pe 13.10. mennessä.

MARRASKUU
6.11. maanantai
Soivat kirjastot – Porvoonseudun musiikkiopiston konsertti kirjaston lehtisalissa klo 18.00. Annimaria Rinne, laulu ja Kimmo Leppälä kvartetti.
Suomiswing

?.11.
Irakilainen Mohammed Imad kertoo pakomatkastaan Irakista Suomeen. Päivämäärä vielä avoin.

JOULUKUU
4.12. -
Vapaa-aikatoimen Mediapajan valokuvanäyttely kirjastosalissa.

5.12. tiistai
Itsenäisyyspäivän etkot kirjastossa klo 18.00 100-vuotiaan Suomen kulttuurin merkeissä. Mikael Konttinen, laulu ja Kimmo Leppälä kvartetti. Porvoonseudun musiikkiopisto.

11.12. maanantai
Joulun yhteislaulutilaisuus 18.00. Porvoonseudun musiikkiopisto.
Hannu Lehtonen, laulu ja Kimmo Leppälä Trio.

Sanapaltin valokuvat kertovat – Pornainen sata vuotta sitten
Osa 1.

Pornaisten kunnankirjaston digitaalinen valokuva-albumi Sanapaltti on karttunut mittavasti tämän vuoden aikana. Siitä kiitos kuuluu aktiivisille paikallisesta historiasta, perinteistä ja omista juuristaan kiinnostuneille henkilöille, jotka ovat toimittaneet valokuvia meille kirjastoon!

Vanhimmat kuvat ovat noin 1880-luvulta ja tuoreimmat 2000-luvulta. Suomen 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Luonnollisesti Pornainen-lehti julkaisee kaksiosaisen Sanapaltin valokuviin painottuvan artikkelin Pornaisten vuosista 1917 ja 1918.

1900-luvun alkua Suomessa leimasi Venäjän lainsäädännön kiristymisestä johtunut levottomuuden ilmapiiri. Eri kansalaisryhmät ryhtyivät valmistelemaan omiin intresseihinsä sopivia toimenpiteitä, kuten esimerkiksi työväenyhdistysten perustamisia ja sotilaskoulutusta Suomen ulkopuolella itsenäisyyden saavuttamiseksi. Lakkoja, järjestyskaarteja ja sortotoimenpiteiden vastaista liikehdintää koettiin laajalti.

Laukkosken, Kirveskosken ja Halkian-Kupsenkylän työväenyhdistykset perustettiin vuonna 1906. Kuvassa oikealla Laukkosken ensimmäinen työväentalo, joka sijaitsi Isonniityntien varressa. Rakennus on purettu myöhemmin.

Vuonna 1915 lähti Suomesta Saksaan nuoria miehiä sotilaskoulutukseen. Ensimmäiset noin 200 jääkäriksi kouluttautunutta olivat ylioppilaiksi valmistuneita. Pornaisissa syntyneitä jääkäreitä oli neljä: Sulo-Veikko Pekkola, Viljo-Einar Tuompo, Åke Berndt Mangström ja Johan Emil Sainio.

Kuvassa Kirveskosken opettajapariskunta Henrik ja Anna Pekkolan lapset Bertta, Helmi, Lyyli, Jalmari, Anna ja Väinö Pekkola, etualalla istumassa ensimmäisten joukossa Saksaan lähtenyt jääkäri Sulo-Veikko Pekkola.

Kuva vasemmalla: Åke Berndt Mangström, laukkoskelainen jääkäri, joka kouluttautui Saksassa 1916-1917 jääkäriksi ja saapui Suomeen jääkäreiden pääjoukon mukana 25.2.1918. Kuva on luultavasti otettu pian tämän jälkeen helmikuun lopussa 1918.

Kuva oikealla: Jääkärivänrikki, Viron armeijan luutnantti Johan Emil (Jussi) Sainio (s. 19.11.1889 Halkia. k. 25.12.1939 Metsäpirtti). Asetakissa vasemman olkapään alapuolella oleva musta piste on

todennäköisesti maaliskuussa 1918 haavoittumisen yhteydessä tullut luodinreikä, joka paikattiin punaisella langalla "kunniamerkiksi". Kuvassa näkyy jääkäreiden lakissa käyttämä joukko-osastomerkki, jossa ensimmäisten jääkäreiden käyttämän hatun kuva, nyrkki, 5 tähteä ja vesistö sekä tunnus JB 27.

Vuonna 1916 Pornaisten vt. kirkkoherraksi nimitettiin Einar Rauhamäki, joka oli ainoa sisällissodan aikainen avoimesti punainen pappi koko maassa. Rauhamäki liittyi Laukkosken työväenyhdistykseen ja toimi Pornaisten jälkeen Ruotsinpyhtäällä loppuvuodesta 1917 alkaen.

Kuvassa rippikoululaisia ja kirkkoherra Einar Rauhamäki Pornaisten toisen kirkon portailla. Keskirivissä neljäs vasemmalta Impi Kanervo (s. 1900), eturivissä toinen vasemmalta Tyyne Johansson (myöh. Jylhäpuro) ja ylärivissä 3. poika vasemmalta Frans Olkanen, vieressä 4. poika vasemmalta Sulo Jaakkola. Keskirivissä toinen oikealta Anna Elisabet Kalkkinen. Kuvan kehyspahvissa on leima Toivo Aaltonen Pornainen.

Maaliskuussa 1917 tapahtui vallankumous Venäjällä, Pornaisissa kirkkoherra Rauhamäki määräsi soitettavan kirkonkelloja vallankumouksen kunniaksi.
Talous romahti Suomessa Venäjän vähennettyä sotatarviketilauksiaan, joka johti elintarvikepulaan. Kotojärven kartanolla lakkoiltiin. Muodostettiin suomalainen senaatti ja eduskunta, aseellisia kaarteja perustettiin paikallisiin järjestyksenpitotehtäviin. Laukkoskella perustettiin suojeluskaarti. Venäjä ja Saksa tekivät aselevon. Vappuna Einar Rauhamäki piti puheen Laukkosken työväenyhdistyksen juhlassa. Juho Kujala valittiin toistamiseen kansanedustajaksi.
Puutteesta ja sotatilasta huolimatta elettiin myös tavallista onnellista elämää.
14.6.1917 Aino Kalkkinen ja Väinö Tuompo vihittiin ja heitä juhlittiin kaksi päivää.

Aino (os. Kalkkinen) ja Väinö Tuompo hääkuvassa.
Siiri Kalkkinen kirjoitti päiväkirjaansa: "Hääpäivän aamu koitti kirkkaana ja kauniina. Koko luonto oli pukeutunut juhlapukuun, pihlajat lemusivat täydessä kukassa ja sireenit levittivät kiehtovaa tuoksuaan ympäri pihan. Maailma kylpi auringon suloisessa paahteessa. - Morsiamella oli päällään valkoisesta silkistä ja harsosta tehty puku, ja pehmeä pitkä huntu putosi tummille kulmakarvoille kauniisti. Pään ympäri kiersi kapea myrttiseppele - mietin ihania häitä, jotka olivat olleet ja menneet, mutta jättäneet ihanan muiston."

Koulukuva vuodelta 1917. Lettipäinen tyttö opettajan edessä Meeri Nikula, vieressä mahdollisesti Soini Poteri. Vasemmalla Toivo Huovila.

Kuva oikealla:. Johan ja Anna Vuorinen valokuvaamossa otetussa kuvassa.

Kuvasssa Halkian tytöt Märta Bengelsdorff (myöh. Holmström) ja Martta Poteri (myöh. Mangström) näyttävissä hatuissaan.

Elokuussa 1917 perustettiin Pornaisten vapaaehtoinen palokunta eli Pornaisten suojeluskunta. Myös naisia liittyi suojeluskuntaan ja he toimivat sairaanhoito-, toimisto- ja muonitustehtävissä. Suojeluskuntien alaisuudessa toimineet naisosastot nimettiin Lotta Svärdiksi, ja erillinen valtakunnallinen Lotta Svärd-järjestö perustettiin vuoden 1921 alussa.

Kuvassa suojeluskuntalaisia naisia Halkiassa. Eturivistä tunnistettu oikealta Martta Poteri (myöh. Mangström), Aino Kippilä, Lempi Poteri (myöh. Salonen) ja Tyyne Sainio.

Syys–lokakuun taitteessa pidettiin Hevonselässä neuvottelutilaisuus. Felix Seppälä esitti, että ”yksimielisesti vaatisimme maamme erottamista Venäjän valtakunnasta, ja ellei siihen suostuttaisi, ryhtyisimme taistelemalla hankkimaan maallemme valtiollista riippumattomuutta”.

Paikalla ollut ulkopaikkakuntalainen käyttää puheenvuoron sanoen ”sosialistien kannattavan maamme valtiollista itsenäisyyttä, mutta haluavan sen rakentaa sovussa Venäjän työväestön kanssa.” Sopimusta ei siten tehdä porvariston ja työväestön kesken.

Kuva oikealla: Felix Seppälä (s. 11.8.1895 Halkian Etu-Seppälä k. 18.10.1972 Hämeenlinna). Seppälä oli perustamassa suojeluskuntaa Pornaisiin, valmistui 1921 Helsingin yliopistosta, toimi Hämeenlinnassa lehtorina 1926-1960 ja kansanedustajana 1945-1956.

Marraskuussa tapahtui bolsevikkien vallankaappaus Venäjällä, yleislakko koettiin Suomessa, väkivaltaisuuksia esiintyi; Felix Seppälän kotona tehtiin aseiden etsintä, Porvoon maalaiskunnassa punakaartilaiset hyökkäsivät Saksanniemen poliisikouluun, yhteenotossa kuoli 9 miestä.

Aseelliset kaartit ja suojeluskunta perustettiin ennen kaikkea paikallisiin tarpeisiin, ei sotimistarkoituksessa eikä tulevaa sisällissotaa silmällä pitäen. Valvonta, levottomuuksien ja väkivaltaisuuksien ehkäiseminen oli ensisijainen tarkoitus.

Sekä suojeluskuntia että työväen kaarteja ryhdyttiin perustamaan pienillekin paikkakunnille. Pornaisissa suojeluskunta perustettiin syyskuussa ja työväen kaarteja perustettiin marraskuussa Halkia-Kupsenkylään ja Laukkoskelle joulukuussa. Varsinainen punakaartin perustava kokous Pornaisissa oli vasta vuoden 1918 puolella.

Kuva: Väinö Soini oli Laukkosken työväenyhdistyksen ensimmäinen jäsen ja toimi aktiivisesti työväenyhdistyksen erilaisissa tehtävissä vuoteen 1924 asti, jolloin muutti perheineen Tampereelle. Soini toimi Pornaisissa punakaartin perustamiskokouksen puheenjohtajana.

Jääkäri Sulo-Weikko Pekkola saapui Suomeen sukellusveneellä ja ryhtyi kouluttamaan Itä-Uudenmaan suojeluskuntia. Pornaisten suojeluskunta päätti hankkia aseita, rahoittajaksi lupautui Kotojärven kartanon isäntä A. F. Hornborg.

Suomi itsenäistyi 6.12. ja Venäjä tunnusti ensimmäisenä Suomen suvereniteetin vuoden viimeisenä päivänä.

Valokuvat: Pornaisten kunnankirjasto / Sanapaltti. Pornaisten vanhoihin valokuviin voi tutustua osoitteessa www.sanapaltti.fi Jokaisen kuvan yhteydessä on linkki, jonka kautta voi lähettää lisätietoja kuvaan.
Mari Högman, projektityöntekijä Pornaisten kunnankirjasto

SOIVA KIRJASTO

Syksy 2017

Lehtisali Pornainen

ma 2.10. klo 18 Syysserenadi
Hannu Lehtonen, laulu
Kimmo Leppälä Trio

ma 9.10. klo 18 Oppilaskonsertti
Porvoonseudun musiikkiopiston
oppilaat esiintyvät

ma 6.11. klo 18 Suomiswing
Annimaria Rinne, laulu
Kimmo Leppälä Kvartetti

ti 5.12. klo 18 Itsenäisyyspäivän etkot
Mikael Konttinen, laulu
Kimmo Leppälä Kvartetti

ma 11.12. klo 18 Joulunyhteislaulutilaisuus
Hannu Lehtonen, laulu
Kimmo Leppälä Trio

Vapaa pääsy

järj. Musiikkiopisto Pornaisissa & Pornaisten kirjasto

SILMU ry

Tukihakemusten käsittelyaikataulut

Vuoden 2018 kehyksestä rahoitettavia hakemuksia käsitellään SILMU ry:n kokouksessa 23.11.2017. Mikäli haluaa tukihakemuksen käsiteltäväksi marraskuun kokouksessa, **tulee hakemus olla jätettynä Hyrrään viimeistään 30.9.2017**. Hakemuksia voi ja on hyvä valmistella hyvissä ajoin ennen syyskuuta. Ota yhteyttä SILMU ry:n henkilökuntaan mikäli sinulla on idea.
Yritystukia voi hakea myös Uudenmaan ELY-keskuksen kautta ja seuraava hakemusten jättöpäivä ELY-keskuksessa on 31.10.2017.

Ensimmäinen SILMU FYRKKA haku on nyt avattu!

Rahoitusta voi hakea nuorten ideoimiin pieniin hankkeisiin joita nuoret itse toteuttavat. Hankkeita voidaan toteuttaa SILMU ry:n toiminta-alueella mukaan lukien Porvoon keskusta. Haku päättyy 31.10.2017.
Lue lisää täältä >>

Kylien turvallinen ja toimiva arki

Tiedätkö miten toimia pitkällisen sähkökatkon sattuessa? Kenelle soitat, kun tarvitset apua esim. myrskytuhojen raivaamisessa? Miten voisit itse vaikuttaa oman kodin ja kylän turvallisuuteen? Lue lisää >>
Haluamme mukaan hankkeeseen lisää kyliä tai kyläkokonaisuuksia sekä ihmisiä, joita kiinnostaa oman lähiympäristön ja kanssaihmisten arjen turvallisuus. Ole yhteydessä SILMU-kylät toimistoon: Li-Marie Santala, 040 158 8038 tai li-marie.santala@silmu.info
Hankkeesta voi lukea lisää www.itukylat.fi > Kyläturvallisuus

Kehittämisyhdistys SILMU ry
Veckjärventie 1
06150 PORVOO
Kotisivut: www.silmu.info

Rosk`n Roll -jätehuoltopalvelu

Jäteasemapalvelut uudistuivat vuoden 2017 alussa

Kaikilla Rosk´n Roll -jätehuoltopalvelun jäteasemilla tarjotaan nykyään samat vastaanoton peruspalvelut.
Jäteasemilla vastaanotettava sekajäte lajitellaan **palavaan** ja **palamattomaan sekajätteeseen**.

- **Palavaa sekajätettä** ovat esimerkiksi rikkinäiset sohvat, muovituotteet ja polttokelpoinen rakennusjäte.
- **Palamattomaan sekajätteeseen** puolestaan lajitellaan kipsilevyt, lasivilla, keramiikka ja tasolasi. Myös puujäte on lajiteltava omiin kasoihinsa; kyllästetty puu, käsitelty puu ja käsittelemätön puu sekä risut ja oksat.

Pornaisten jäteasema, Läpimurrontie 4
Avoinna: ke 11-18

Sipoon jäteasema, Mömossen, Ampumaradantie 3
Avoinna: ma, ke, to, pe 8-17, ti 8-19

Askolan jäteasema, Hiidenkirnujentie 162
Avoinna: pe 11-18

Porvoon jätekeskus, Domargård, Ritamäentie 20
Avoinna: ma-pe 7-18, la 9-14

Luovumme jäteasemilla käteisenrahan käytöstä vuoden 2018 alussa. Pankki- ja luottokortit käyvät maksuvälineinä jo nyt.

Lisätietoa hinnoista: http://www.rosknroll.fi/hinnat/hinnastot/

Rosk'n Roll -jätehuoltopalvelun tuottavat Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy ja Rosk'n Roll Oy Ab.

Mäntsälän kansalaisopisto

Henkilöhaastattelussa Mäntsälän kansalaisopiston Pornaisten yhteyshenkilö

Haastattelijana Leena Sakko

Kuka olet? **Olen Eija-Sisko Jokinen**, kudonnan artesaani ja kasvatustieteen maisteri (pääaineenani käsityötiede) Pornaisten Halkiasta. En ole pitkälle päässyt synnyinsijoiltani, koska asun vain noin sadan metrin päässä lapsuuden kodistani.

Mitä teet työksesi? Työskentelen kansalaisopistolla Pornaisten osaston yhteyshenkilönä, tuntiopettajana useammassa kudonnanryhmässä, käsityöryhmässä ja täällä Pornaisissa Eläkeläisten kansalaistaidon vetäjänä. Lisäksi tehtäviini kuuluu järjestellä taiteen perusopetuksen kuvataiteen ja käsityönopetusta.

Mitä yhteyshenkilön töihin kuuluu? Yhteyshenkilön töihin kuuluu Pornaisten kursseihin liittyvät käytännönjärjestelyt mm. tilojen varaaminen, avaimien hoitamiset opettajille ja yhteydenpito opettajiin ja yhteistyökumppaneihin. Otan osaa kurssisuunnitteluun Pornaisten osalta. Tietysti tärkeä osa työtä on viestintä ja markkinointi Pornaisten kursseista. Näkyvä osa työtä on kevätnäyttelyjen järjestäminen huhtikuussa. Palvelen myös opiskelijoitamme ottamalla vastaan liikunta- ja kulttuuriseteleitä.

Onko Pornainen aina ollut Mäntsälän kansalaisopiston kanssa yhdessä? Pornainen on ollut Mäntsälän kansalaisopiston osastona lähes yhtä kauan kuin opisto on ollut olemassa. Mäntsälän kansalaisopisto on perustettu 1966 ja Pornainen liittyi mukaan 1968.

Kauanko olet ollut kansalaisopistossa töissä? Aloitin Pornaisten osastonjohtajana vuonna 2005, nykyisin käytetään vähän kuvaavampaa nimikettä yhteyshenkilö.

Miten toiminta on muuttunut vuosien aikana? Kurssien määrä on vähentynyt. Pornaisissa on monenlaista harrastustoimintaa melko paljon tarjolla ja olemme pudottaneet pois päällekkäistä tarjontaa. Ilahduttavaa on, että kaikenikäiset kuntalaiset ovat mukana opiston toiminnassa.

Mitkä kurssit ovat aina pysyneet? Liikuntakurssit ovat aina vetäneet samoin kuin tietyt kädentaitokurssit. Yritämme tarjota myös uusimpien trendien mukaisia kursseja.

Jos on kurssi-idea ja osaisi opettaa, niin miten pitää edetä? Oman kurssi-idean kanssa voi lähestyä sähköpostilla tai soittamalla rehtorille tai Pornaisten kurssien kohdalla myös olemalla yhteydessä minuun. Tee kurssi-ideastasi hyvä esittely, mitä aihetta haluaisit opettaa, tee myös alustava tuntisuunnitelma ja kerro kenelle kurssi on suunnattu.
Otamme mielellämme kurssitoiveita vastaan.

Millaisia tiloja Pornaisissa on käytössä? Toimimme paljon kouluilla kuten Yhtenäiskoulu ja Parkkojan koulu. Joogaa harrastetaan Linnunlaulun päiväkodilla ja Ponussa kokoontuvat perhemuskarilaiset. Värttinässä kokoontuvat eläkeläiset ja Käsityökeskus Aivinassa opiskellaan kankaankudontaa.

Mitä itse harrastat? Intohimoni on marjastaminen ja sienestäminen. Tykkään kyllä myös muuten liikkua luonnossa. Teen myös vapaa-ajallani käsitöitä.

Ehditkö opiston kursseille? Opetan kolmena iltana viikossa ja muutamana viikonloppuna, joten on vaikea ehtiä itse opiston kursseille. Syksyllä aion kuitenkin osallistua hopeaketjukurssille. Aina on mukava oppia uusia asioita hopeaketjukoruista.

Pornaisten Yrittäjät ry

Uusi Pornaisten palveluhakemisto 2018 - 2019 ilmestyy vuoden 2018 alussa.

Ilmestymisaikaa on siirretty vuodella eteenpäin, jotta hakemiston laatiminen sujuu jouhevammin Pornaisten messujen välivuosina.

Aineiston keruuta jatketaan vielä syksyn 2017 aikana yrityksiltä, yhdistyksiltä, järjestöiltä ja yhteisöiltä. Pornaisten ja lähikuntien toimijat ovat tervetulleita palveluhakemiston piiriin. Siitä ilmestyy Pornaisten asukkaille jaettava painettu versio sekä yleiseen käyttöön tuleva nettiversio, johon suunnitellaan myös uusia ominaisuuksia.

Tiedusteluihin (ilmoitushinnat ym.) vastaa aineiston kerääjä Jaana van Schevikhoven, puh: 045 2499 378.
Hyvää syksyn alkua kaikille!

Pornaisten Pohjoinen Nuorisoseura ry PPNS

Kivistön uusi kuosi — tervetuloa juhlimaan!

Seurantalo Kivistöllä Halkiassa on tehty kovasti remonttia viime vuosina. Kahviossa ja eteisessä on tehty pintaremonttia jo aiemmin ja tänä kesänä Kivistö sai upouuden keittiön, joka vastaa nykypäivän tarpeita niin toiminnallisuudellaan kuin kauniilla, siistillä ulkoasullaan.

Myös astiastoja ja keittiön välineistöä on uusittu ja täydennetty palvelemaan tilan vuokraajia ja käyttäjiä yhä paremmin —astioita löytyy nyt vähintään 110 juhlijalle kahvikupeista lautasiin ja kuohuviinilaseista aterimiin.

Syksyn aikana seurantaloon asennetaan myös rännit ja salaojat, jotta talon kunto pysyisi hyvänä jatkossakin. Etuovelle rakennetaan myös kaivattu inva-ramppi. Pihaa on tarkoitus muokata pala kerrallaan viihtyisämmäksi, mm. takapihan upeaa jokimaisemaa päästään tulevaisuudessa ihailemaan uudelta terassilta. Pientä pintaremonttia aloitellaan myös salissa, vaikka suurempi uudistus jää vielä tuleville vuosille.

PPNs kiittää kaikkia remonttiin osallistuneita talkoolaisia ja työntekijöitä!

Loppusyksystä seurantalolle valitaan myös uusi talonmies. Seura kiittää lämmöllä Pirkkoa kaikista yhteisistä vuosista ja toivottaa leppoisia eläkepäiviä jatkoon!

www.ppns.net
Lisätiedot: info@ppns.net

LUOVA LAVA LAPSILLE -PÄIVÄLEIRI

Nuorisoseurat
LUOVA LAVA LAPSILLE

SYYSLOMALLA
16.-20.10.2017
HALKIAN KIVISTÖLLÄ

Leiriaika on päivittäin klo 9.30-14.30.
Leirillä on ohjelmassa monipuolisesti sirkustaitojen harjoittelua (mm. akrobatiaa, jongleerausta, tasapainoilua, yksipyöräisellä ajon kokeilua) sekä luovaa toimintaa ja kädentaitoja (mm. rakennetaan oma lautapeli, neulahuovutusta, betonitaidetta). Lisäksi tiedossa on mukavaa yhdessäoloa, leikkejä ja ulkoilua.

Leiri on suunnattu alakouluikäisille. Leiri on kaikille avoin.
Ohjaajina toimivat sirkusopettaja Johanna Kohonen ja kädentaitaja Niina Kola-Kettunen sekä leiriläisten määrästä riippuen apuohjaajia. Viikko huipentuu pe 20.10. klo 14 yhteiseen esitykseen ja näyttelyyn. Sama esitys ja näyttely esitetään myös Itsenäisyyspäivän Gaalassa Kivistöllä 2.12.

Leirin hinta on 85 €, sisältäen ohjelman ja vakuutuksen sekä päivittäin lämpimän ruoan ja välipalan. Sisaralennus 10 €. Leirille otetaan max 24 leiriläistä ilmoittautumisjärjestyksessä. Leiri toteutuu, kun tulijoita on vähintään 15.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 29.9. mennessä: info@ppns.net
Ilmoita lapsen nimi, syntymäaika, mahdolliset allergiat sekä T-paidan koko.

Järjestäjä
Pornaisten Pohjoinen Nuorisoseura ry
www.ppns.net

Pornaisten Pohjoinen Nuorisoseura

Pornaisten Pohjoinen Nuorisoseura

2017 SYYSTIEDOTE

SYKSYN HARRASTUSRYHMÄT

Syksyn harrastekausi alkaa syyskuun alussa vko 36 ja loppuu vko 48, syysloma vko 42.
Kerhot kokoontuvat seurantalo Kivistöllä (Pornaistentie 590, Halkia) tai Parkkojan koulun salissa (Alkutaival 16, Halkia). Kerhot käynnistyvät, kun kerholaisia ilmoittautuu vähintään 8. Kerhoissa on kerhomaksu sekä seuran jäsenmaksu, sis. vakuutuksen, sisaralennus 10e. Kerhot ovat avoimia kaikille. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

TOUHUAAMUPÄIVÄ (alkaa jo ti 22.8.) ***Kivistöllä tiistaisin klo 10-12,***
kaikille avoin lasten ja aikuisten yhteinen kerho, pientä ohjelmaa/vapaata leikkiä, ohjaus yhteisvastuullisesti, kahvi/tee/mehuhetki. Talon ja tarvikkeiden käyttökuluista 10e/syksy/perhe, tarjoilusta 1e/hlö/kerta. Touhuaamupäivään ei tarvitse ilmoittautua ennakkoon, tupsahtaa vain paikan päälle. Kahdella ekalla kerralla suunnitellaan syksyn ohjelmaa. Tervetuloa entiset ja uudet kävijät! Tiedustelut: info@ppns.net

SIRKUSRYHMÄT ***Parkkojan koululla keskiviikkoisin*** 6.9. alkaen

Tenavasirkus aikuinen-lapsi –ryhmä ***klo 18-19***, vuonna 2011-12 syntyneet
Mukaan mahtuu 12 paria, kerhomaksu 40e/syksy + jäsenmaksu. Tarkoituksena on saada kosketusta sirkuksen alkeisiin ja kokeilla erilaisia välineitä kannustavassa ilmapiirissä, kokea liikunnan riemua ilman kilpailuhenkeä, kehittää mm. motorisia perustaitoja, tasapainoa, yhteistyökykyä ja pitkäjänteisyyttä. Ohjaajana Arja Söderlund.
Tiedustelut ja ilmoittautumiset: arja.soderlund@gmail.com tai p. 050 5470029 iltaisin

Sirkusryhmät kouluikäisille
klo 17-18 v. 2005-08 syntyneet, TÄSSÄ TILAA! ***klo 18-19*** v. 2009-10 syntyneet (ryhmä täynnä)

Mukaan mahtuu 12 ensimmäisenä ilmoittautunutta, ohjaajana sirkusopettaja Johanna Kohonen. Harjoitellaan mm. akrobatiaa, tasapainoilua ja jongleerausta, pitkäjänteisyyttä ja ryhmätoimintaa, kerhomaksu 70e/syksy + jäsenmaksu. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: arja.soderlund@gmail.com tai p. 050 5470029 iltaisin

TEMPOA TENAVIIN -MUSIIKKILIIKUNTA
Tempoa tenaviin musiikkiliikuntaryhmä 0-4-v. ***torstaisin Kivistöllä klo 18-19*** to 7.9. alkaen.
Tempoa Tenaviin -ryhmä on lasten ja aikuisten yhteinen kohtaamispaikka, jossa lauletaan, leikitään, liikutaan ja tanssitaan lastenlaulujen tahdissa. Tunneilla koetaan liikunnan iloa, lämmintä syliä, vauhdin hurmaa ja iloista mieltä. Mukaan mahtuu 12 paria, kerhomaksu 40e/syksy+jäsenmaksu. Tiedustelut ja ilmoittautumiset ohjaaja Eija Kainulainen, eija@ppns.net tai p. 0400 300294 ilt.

LEIVONTA- ja KOKKAUSKURSSI alakouluikäisille
Tulossa syyskaudella kahtena tai kolmena lauantaina, seuraa ilmoittelua. Leivotaan ja kokataan yhdessä suolaista ja makeaa. Kurssin hinta 30-35e/hlö, 10 nopeinta mahtuu mukaan. Omat ruokaisat lounaseväät mukaan.

KOTIMAISEN ELOKUVAN YÖNÄYTÖS

pe 1.9. klo 21 Koskenniskalla

KOTIMAISEN ELOKUVAN YÖNÄYTÖS ***pe 1.9. klo 21 Koskenniskan kesäteatterilla*** (os. Halkiantie 24, 07190 Halkia). Elokuvana nähdään dokumentti Suomen kovimmasta punk-yhtyeestä; ***Kovasikajuttu***. Vapaa pääsy, vapaaehtoinen kannatusmaksu 8 e, sis. popcornit. Tule kokemaan ainutlaatuinen elokuvaelämys syksyn pimenevässä illassa. Mukaan lämmitä vaatetta, istuinalusta, viltti, taskulamppu yms. Paikalla myös pieni puffetti.
Lisätiedot elokuvasta www.ppns.net

Nuorten ja aikuisten **HARRASTESÄHLY** ***Parkkojan koulun salissa keskiviikkoisin klo 19-20.30***, mukaan mahtuu uusia pelaajia yläkouluikäisistä lähtien! Jäsenmaksu 16e, tiedustelut ja ilmoittautumiset Tatu Jokinen p. 040 7769933

TANSSIN KOKEILUKERRAT ***Kivistöllä; la 9.9. kansantanssi, la 23.9. folkjam ja la 7.10. street/hiphop.*** Ryhmiä 4-13-vuotialle sekä aikuisille. Katso lisätiedot: www.ppns.net

AIKUISTEN RENTO LIIKUNTARYHMÄ ***Parkkojan koululla ke klo 17-18***, pelataan yhdessä esim. sulkapalloa ja lentopalloa, tai mitä halutaan/ sovitaan. Jäsenmaksu 16€. Ei tarvitse ilmoittautua, tule vain paikalle!

KÄDENTAITOKAHVILA ***Kivistöllä torstaisin klo 18-n.20.30***. Ota omia käsitöitä mukaan, tehdään niitä kahvikupposen ääressä.

LUOVA LAVA LAPSILLE -päiväleiri alakouluikäisille ***syyslomalla 16.-20.10.2017 Kivistöllä***
Leiriaika on päivittäin klo 9.30-14.30. Leirillä on ohjelmassa monipuolisesti sirkustaitojen harjoittelua (mm. akrobatiaa, jongleerausta, tasapainoilua) sekä luovaa toimintaa ja kädentaitoja (mm. rakennetaan oma lautapeli, neulahuovutusta, betonitaidetta). Lisäksi tiedossa on mukavaa yhdessäoloa, leikkejä ja ulkoilua. Ohjaajina sirkusopettaja Johanna Kohonen ja kädentaitaja Niina Kola-Kettunen. Leiri huipentuu lasten ideoimaan yhteiseen esitykseen ja näyttelyyn Kivistöllä pe 20.10. klo 14.00. Leirin hinta on 85 €, sisältäen ohjelman ja vakuutuksen sekä päivittäin lämpimän ruoan ja välipalan. Sisaralennus 10e. Leirille otetaan max 24 leiriläistä ilmoittautumisjärjestyksessä. Leiri toteutuu, kun tulijoita on vähintään 15. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 29.9. mennessä: info@ppns.net
Ilmoita lapsen nimi, syntymäaika, mahdolliset allergiat sekä T-paidan koko.

ITSENÄISYYSPÄIVÄGAALA
Kivistöllä la 2.12. Koko perheen gaala iltapäivällä ja aikuisille illalliskortit ym. ohjelmaa illalla.

KIVISTÖN VUOKRAUS:

Seurantalo Kivistö on hyvä paikka kokouksiin, perhejuhliin ja erilaisiin tapahtumiin, tilaa n. 110 hengelle. Uusittu keittiö! Kivistön osoite on Pornaistentie 590, Halkia. Hinnat nettisivuilla.

Tiedustelut ja vuokraus:
puh. 019-6648072, info@ppns.net.

Sääntömääräinen syyskokous

su 26.11. klo 13 Kivistöllä
Käsitellään mm. vuoden 2018 toimintasuunnitelma ja talousarvio.
Tule vaikuttamaan!
Kahvitarjoilu, tervetuloa kaikki jäsenet!

www.ppns.net

KALATIE-opintomatka Ali-Veteli - Kannus - Oulu

Iskuryhmä ***Mustijoesta elävä lohijoki ry***:n jäseniä (Pertti Österman, Kari Marttinen, Kalle Pitkänen, Anne Partanen, Sakari Tähkäpää ja Antti Kilpeläinen) teki opintomatkan Etelä-Pohjanmaalle ja Ouluun tutkimaan sikäläisiä kalateitä.

Ensimmäisenä päivänä oli aluksi kohteena Kokkolan lähellä sijaitseva Perhojoen voimalaitos Alavetelissä, johon on rakennettu luonnonmukainen kalatie.

Kalatie oli todella luonnonmukainen, ainoastaan patotien alitus oli ”tekninen” rakennelma, betonista tehty väylä.

Olisi voinut kuvitella olevansa Lapissa tammukkapuron varrella.

Oppaana toimi Varsinais-Suomen Ely:n asiantuntija **Jukka Pakkala**.

Toinen päivän kohde oli Kannuksen kalatie.
Voimalayhtiöllä ei ollut kiinnostusta esitellä kalatietään, joten etsimme sen omin neuvoin. Kalatie oli ns. tekninen koko matkaltaan.

Kalatie oli aika monotonisen ja tylyn oloinen ja netistä löytyneiden tietojen mukaan vaelluskalat eivät juurikaan ole vielä löytäneet vuonna 2014 valmistunutta kalatietä.

Illan suussa ajoimme Ouluun.
Aamupäivällä menimme tutustumaan Oulun keskustassa olevaan Korkeakosken voimalaitoksen kalatiehen.

Oppaana meillä oli biologian tohtori **Marleena Isomaa**. Kalatie lähti alhaalta luonnonmukaisena ja loppuosa oli teknistä, loivaa väylää.

Alhaalla hypähti parikiloinen lohi (oletettavasti) ja ylhäällä lasin takana viimeisessä nousualtaassa oli iso lahna.

(kuvituskuva)

Kalatie oli kaunis elementti Hupisaarten laidalla.

Teksti ja kuvat Pertti Österman

Pihlajanmarja on superruokaa

Pihlaja punastuu elo-syyskuussa
Pihlajanmarja on yksi aliarvostetuimmista luonnonmarjoista kenties juuri sen happamuuden vuoksi. Marjojen happamuus johtuu parkkiaineista ja sorbiinihaposta. Happamuus kuitenkin vaihtelee, ja jopa vierekkäisten pihlajien marjat voivat maistua erilaisilta.

Pihlajanmarjat kypsyvät juuri nyt eli elo–syyskuussa. Olen parin viikon aikana seurannut marjojen punastumista pihapihlajoissani. Marjoja kypsyy yhtä pihlajaa kohti muutamia kymmeniä kiloja. Hyvänä vuonna marjamäärä saatta nousta isommassa pihlajassa jopa pariinsataan kiloon.

Pihlajanmarja ovat superfoodia
Pihlajanmarjat ovat ravintoarvoiltaan parasta A-ryhmää. Marjat ovat runsaskuituisia ja ne sisältävät paljon C-vitamiinia. Pihlajanmarjoissa on kaksi kertaa enemmän C-vitamiinia kuin appelsiineissa ja saman verran kuin lakoissa. Pihlajanmarjoissa on myös E-vitamiinia, beetakaroteenia, kaliumia sekä flavonoideja. Todellinen superruoka!

Pihlajanmarjojen poiminta kannattaa tehdä ensimmäisten yöpakkasten jälkeen, sillä pakkasen puraisu pehmentää marjojen kirpeyttä. Toisaalta tilhiparvi saattaa tyhjentää puun alta aikayksikön, joten jos haluaa varmistaa ehtivänsä ennen ahneita siivekkäitä, pihlajanmarjat voi kerätä heti niiden kypsyttyä ja heittää ne pakastimeen muutamaksi tunniksi. Sulatuksen jälkeen marjat kannattaa ryöpätä kiehuvassa vedessä.

Mitä pihlajanmarjoista voi tehdä?

Marjoja voi säilöä pakastamalla, kuivaamalla, valmistamalla mehuksi tai keittämällä hilloksi. Pihlajanmarjoja käytetään erityisesti hilloihin, hyytelöihin ja jälkiruokiin. Kirpeää makua voi pehmentää muilla marjoilla tai hedelmillä. Pihlajanmarja viihtyy mainiosti vaikkapa omenan kaverina soseessa. Tämä sose on herkkua vaikka aamupuuron päällä tai omien kokeilujeni mukaan kinuskikakun välissä. Ja pihlajanmarjoja voi kokeilla makulisänä myös syksyisessä omppupiirakassa.

Pihlajanmarjahyytelö on hirvipaistin tai lampaan makea lisäke. Marjoja kannattaa kokeilla rohkeasti myös leivonnassa ja jälkiruoassa. Pihlajanmarjat sopivat esimerkiksi omenapiirakkaan. Marjoista voi valmistaa myös marjalikööriä.

Kuivattuja pihlajanmarjoja voi lisäillä terveyspommeiksi puuroon, smoothieen tai jogurttiin.

Pihlajanmarjahillo

1 kg (n. 2 l)	pihlajanmarjoja
1 dl	vettä
2–3 dl	tummaa siirappia
1/2 kg	hillosokeria

1. Jos poimit pihlajanmarjat ennen yöpakkasia, pistä ne pariksi tunniksi pakastimeen ennen hillonkeittoa. Ryöppää marjat kiehuvassa vedessä ennen hillon tekemistä.
2. Laita kattilaan pestyt pihlajanmarjat ja vesi. Keitä marjoja hetki ja soseuta pihlajanmarjat sauvasekoittimella.
3. Lisää siirappi soseen joukkoon. Kuumenna kunnes alkaa muodostua vesihöyryä. Lisää hillosokeri koko ajan sekoittaen. Keitä hilloa 10 minuuttia silloin tällöin sekoittaen. Jäähdytä 20 minuuttia.
4. Tölkitä puhtaisiin kuumennettuihin lasipurkkeihin.

****

Toivotamme aurinkoista ja mukavaa syksyä lukijoille!

Luonnollisesti Pornainen 3/2017

Pornaisten kunnan kotisivuilla neljä kertaa vuodessa ilmestyvä verkkolehti

Julkaisija	*Tiedotusvastaava*	*Toimittaja*
Pornaisten kunta	*Seija Marttila*	*Marjatta Sihvo*

Seuraava lehti ilmestyy joulukuussa 2017